

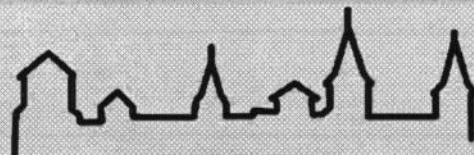
ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Міжнародної науково-практичної конференції

«ПОДІЛЬСЬКІ ЧИТАННЯ»

Епоха природничих досліджень Поділля:
історія, теорія, практика

м. Кам'янець-Подільський
9-11 жовтня 2018 року

УДК: 502/ 504(477.46)

С.О. Люленко, Р.В. Подзерей

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ОСТРІВНИХ ЛІСІВ УМАНЩИНИ*Lulencoso@gmail.com**Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,**Умань, Україна*

Розвиток виробництва і господарська діяльність, у ході яких людина почала використовувати дедалі більше природних ресурсів, зумовили порушення рівноваги в навколишньому природному середовищі.

Україна відноситься до держав із значною динамікою змін екологічного середовища внаслідок надмірних техногенних навантажень на нього, що впливають як на складові докільця та функціонування біосфери, так і на етногенез людини.

Проблема охорони раритетних, у тому числі, лісових, угруповань завжди була актуальною, оскільки вони зазнають повсюдної прямої чи опосередкованої антропогенної трансформації [1].

Актуальність досліджень полягає в тому, що ліси Уманщини з кожним роком зазнають все більшої трансформації і стають острівними, а їх видовий склад постійно зменшується, що в майбутньому може призвести до повного винищення лісів.

Основними завданнями досліджень острівних лісів Уманщини є:

- виявлення сучасних екологічних проблем лісів України;
- вивчення фізико – географічних особливостей досліджуваного регіону;
- здійснення екологічного моніторингу лісів на прикладі Уманського господарства.

Тривала експлуатація лісового фонду призводить до радикальних змін його біотичної структури, що не може не позначитися на її ценотичній різноманітності.

Одним із найвідчутніших впливів на лісові екосистеми Уманського лісництва є розміщення промислових підприємств поблизу міста. Він проявляється через надмірну рекреацію, господарську діяльність, пожежі тощо. В комплексі антропогенних факторів, які негативно впливають на Уманське лісове господарство, особливе місце за значенням та ступенем впливу займає техногенне забруднення атмосфери. Дія цього фактора викликає пригнічення росту та розвитку рослин. Велика кількість дерев особливо поблизу доріг уражені омелою.

Лісові насадження зазнають значного негативного антропогенного впливу. В результаті тривалих надмірних вирубок порушена вікова структура лісів в цілому в Україні. Особливо чітко це проявляється в зонах промислових центрів. Від шкідливих викидів та скидів пошкоджуються значні масиви лісів.

В залежності від концентрації забруднювачів та тривалості їх впливу визначаються два типи пошкодження – гострий і хронічний. Найбільшого впливу аеротехногенного забруднення в області зазнали насадження, що проростають в безпосередній близькості до обласного центру. Черкаська промагломерація довгий час була потужним джерелом агротехногенного забруднення середовища. Основними забруднювачами є сірчистий ангідрид, окисли азоту, аміак, окисли вуглецю, двоокиси азоту, сірководень та інші.

Візуальні симптоми враження листя дерев атмосферними токсинами проявляються у різних видів по різному і залежать від концентрації, тривалості дії токсичних діючих речовин. В більшості випадків вони мають вигляд верхівкового або крайового хлорозу чи некрозу листків, згортання листової пластинки; іноді розсіяних по листку некротичних крапок або плям, загального потемніння, втрати тургору або передчасного опадання листків. Збіднення деревної рослинності внаслідок атмосферного

забруднення призводить до заселення цих трансформованих ландшафтів однорічними та багаторічними рудеральними видами [2].

Значно змінюється видовий склад рослинності внаслідок вирубування лісів, що призводить до зміни структури лісонасаджень.

Основними причинами трансформації лісових екосистем є:

- вирубування дерев;

- утворення галявин (місць без деревостою);

- неконтрольований збір лікарських та декоративних рослин;

- збір грибів, ягід, плодів;

- знищення пташиних гніздувань;

- випас худоби (випотування території);

- розташування автодороги на відстані 3 метрів, що спричинює

забруднення вихлопними газами.

Важливим аспектом охорони лісових масивів являється спосіб їх відновлення. Природне відновлення проходить задовільно, але подальше застосування в лісах вирубки дерев не сприяє збереження приросту та живого покриву на лісосіках головного користування. Приріст та підлісок при вирубці майже повністю знищується або пошкоджується. Оскільки ліси відновлюються в основному методом насадження лісових культур, а це призводить до об'єднання фітогенонфону та генофонду. Таким чином підвищення продуктивності лісового господарства України потребує принципового дотримання основ його організації [3].

Для вирішення даної проблеми необхідно проводити роботу серед населення, створювати із студентів та школярів зелені патрулі, громадські лекторські групи. Використовувати пресу, радіо, телебачення, здійснювати розміщення пасік у лісах, виготовляти і розвішувати штучні гніздівки, організувати куточки захисту в лісах, виготовляти стенди по охороні пам'яток природи.

Збереження, раціональне використання і примноження багатства лісової скарбниці – головні завдання, які стоять перед кожним лісовим

господарством України. Першочерговим за своєю значимістю залишається питання лісовідновлення, створення лісових насаджень в обсягах, що перевищують зруби, покращення їхнього якісного складу і продуктивності.

Список використаних джерел

1. Букша І.Ф. Концептуальні положення моніторингу лісів України / І.Ф.

Букша // Лісівництво і агролісомеліорація: зб. наук. праць. – 2002. – Вип. 100.

– С. 13-16.

2. Дебринюк Ю.М. Лісокультурне районування західного Лісостепу

України: моногр. / Дебринюк Ю.М. – Львів: Камула, 2003. – 248 с.

3. Токар О.І. Автоматизація збирання та оброблення даних при

дослідженні лісових масивів / О.І. Токар, М.І. Густі, М.М. Король / Вісник

Національного ун-ту «Львівська політехніка». – 2007. – Вип. 598. – С. 171-

175.

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРИРОДНИЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- Матвеев М. Д.* 100-РІЧНИЙ ШЛЯХ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА.....4
- Денисик Г.І., Воловик В.М.* РОЗВИТОК ЕТНОКУЛЬТУРНОГО ЛАНДШАФТОЗНАВСТВА У ВІННИЦЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ 9
- Оцишен О.В., Казімірова Л.П.* ІСТОРІЯ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ МІСТА КАМ'ЯНЦЯ-ПОДІЛЬСЬКОГО15
- Половка С.Г., Половка О.А.* ВІН ЗАСНУВАВ ГЕОГРАФІЮ В УМАНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ (до 120-ї річниці з дня народження М.А. Олійника)25
- Любінська Л.Г.* ДО ІСТОРІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ КАФЕДРИ БІОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ЇЇ ВИКЛАДАННЯ 32
- Малик Р.Г.* ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГРУНТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ БЕЛГЕРАТИВНИХ СПОРУД СЕРЕДНЬОГО ПРИДНІСТЕР'Я 36
- Страшевська Л.В., Война І.М.* ІСТОРІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕОЛОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ ПОДІЛЛЯ 40
- Тимкова А.О., Оптасюк О.М.* ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ФЛОРИ ОРНІТОЛОГІЧНОГО ЗАКАЗНИКА «БАРСЬКИЙ» ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ 47
- Колодій В. А.* ОСОБЛИВОСТІ ПЕРІОДИЗАЦІЇ ІСТОРІЇ ВИВЧЕННЯ ВИДІВ РОДУ *SCHIVERECKIA ANDRZ.*.....54
- Цицюра Н.І., Семенчук О.С.* БОТАНІЧНА ОСВІТА У КРЕМЕНЕЦЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УЧИТЕЛЬСЬКОМУ ІНСТИТУТІ (1940-1950 рр.) 63

ДОСЛІДЖЕННЯ БІОТИ ПОДІЛЛЯ ТА СУМІЖНИХ ТЕРИТОРІЙ

- Аніщенко І.М., Дудка І.О.* ВІДМІННОСТІ БІОРИЗНОМАНІТТЯ
МІКСОМЦЕТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ПРИКАРПАТТЯ
ТА ЗАКАРПАТТЯ УКРАЇНИ 68
- Барабоха Н.М., Ярова Т.А., Коваленко Д.В.* ВИДИ ФЛОРИ
ПРИАЗОВСЬКОГО НПП, ЗАНЕСЕНІ ДО МІЖНАРОДНИХ
ПРИРОДООХОРОННИХ СПИСКІВ 77
- Бачинський А.І.* СТАН ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ФАУНИ БЕЗХРЕБЕТНИХ
ТВАРИН (INVERTEBRATA) НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ
«ДНІСТРОВСЬКИЙ КАНЬЙОН» 81
- Белінська М.М., Якубенко Б.Є.* НАЙПОШИРЕНІШІ ІНВАЗІЙНІ ВИДИ
РОСЛИН У ФЛОРИ НПП «МАЛЕ ПОЛІССЯ» 91
- Білівська В.Ю.* ПОШИРЕННЯ *SALVIA CREMENESCENSIS* BESS. НА
ТЕРИТОРІЇ ПОДІЛЛЯ 96
- Бучацька О. С., Матвеев М. Д.* ГНІЗДОВИЙ СТЕРЕОТИП ВИВІРКИ
ЗВИЧАЙНОЇ *SCIURUS VULGARIS* В УМОВАХ КАМ'ЯНЦЯ-
ПОДІЛЬСЬКОГО.....101
- Задаянюк Н.М., Любінська Л.Г.* ПРО СТАН *PRUNUS SPINOSA* L. І *P.*
STERPOSA КОТОВ. НА ПОДІЛЛІ106
- Задорожна К.В., Михалюк І.М.* ВИДОВИЙ СКЛАД КОЛЕКЦІЙ ВИЩИХ
ВОДНИХ ТА ПРИБЕРЕЖНО-ВОДНИХ РОСЛИН КРЕМЕНЕЦЬКОГО
БОТАНІЧНОГО САДУ109
- Ігліна І.О., Довганюк І.Я., Троцюк М.А.* ОРНІТОФАУНА УРОЧИЩА
«ГНИЛЕ ОЗЕРО» НПП «КРЕМЕНЕЦЬКІ ГОРИ»114
- Козак М.І., Ліщук А.В.* РОСЛИННИЙ ПОКРИВ ВОДОЙМ ЗАХІДНОГО
ПОДІЛЛЯ ТА ЙОГО ЗМІНИ119
- Конська О.Р., Тарасенко М.О., Мanton М.* ЗИМОВА ОРНІТОФАУНА С.
ДОБРОВОДИ ТА ЙОГО ОКОЛИЦЬ ЗБАРАЗЬКОГО РАЙОНУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ 122
- Кратасюк Н.В., Тарасенко М.О.* ДОСЛІДЖЕННЯ ФАУНИ *ODONATA* НА
ТЕРИТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «МАЛЕ ПОЛІССЯ»
..... 128

<i>Кушнар'юв І.О.</i> ДО ОРНІТОФАУНИ ПІЙМИ РІЧКИ ПСЕЛ	132
<i>Матвеев М. Д., Тарасенко М. О.</i> ЗМІНИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ОРНІТОФАУНИ М. КАМ'ЯНЦЯ-ПОДІЛЬСЬКОГО.....	139
<i>Мельник К.В., Григорчук І.Д.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВОДНОГО ОБМІНУ У ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ <i>ACER L.</i> В УМОВАХ М. КАМ'ЯНЦЯ- ПОДІЛЬСЬКОГО	143
<i>Михайлюк І.М., Ошурко А.В.</i> ВИДИ РОДУ <i>HERACLEUM</i> НА ТЕРИТОРІЇ М. КРЕМЕНЦЯ: ПОШИРЕННЯ ТА ДИНАМІКА	148
<i>Нездвецька В.А., Михалюк І.М.</i> СИСТЕМАТИЧНА СТРУКТУРА ВИЩОЇ ВОДНОЇ ФЛОРИ ПРИРОДНИХ І ШТУЧНИХ ВОДОЙМ ОКОЛИЦЬ МІСТА КРЕМЕНЦЯ	152
<i>Nikolaieva N., Hudz N.</i> CHEMICAL ASPECTS OF <i>CORYLUS AVELLANA L.</i> POLLEN	155
<i>Оптасюк О.М., Костенюк Е.В.</i> АНАЛІЗ ФЕРТИЛЬНОСТІ ПИЛКУ <i>LINUM</i> <i>LINEARIFOLIUM JAV. (LINACEAE)</i> У ЗВ'ЯЗКУ З ГЕТЕРОСТИЛІЄЮ	159
<i>Оптасюк С.В., Оптасюк О.М., Савалага Х.В., Полудняк С.А.</i> АНАЛІЗ РАДІОЧУТЛИВОСТІ ПИЛКОВИХ ЗЕРЕН АДВЕНТИВНИХ ВИДІВ РОСЛИН	165
<i>Павко В.О., Тарасенко М.О., Матвеев М.Д.</i> ФЕНОЛОГІЯ ГНІЗДУВАННЯ ПТАХІВ-ДУПЛОГНІЗДНИКІВ В ШТУЧНИХ ГНІЗДІВЛЯХ БЗДЗ «ПАНІВЕЦЬКА ДАЧА»	171
<i>Плахтій П.Д.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ТЕПЛА В ОРГАНІЗМІ ЄДИНОБОРЦІВ ПРОТЯГОМ ДОБИ В УМОВАХ ВИКОНАННЯ ТРЕНУВАЛЬНИХ НАВАНТАЖЕНЬ І ПІД ЧАС СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗА ТРЕНУВАННЯМ	175
<i>Решетник І.В., Любінська Л.Г.</i> <i>SCUTELLARIA VERNA BESS</i> В КАМ'ЯНЕЦЬКОМУ ПРИДНІСТРОВ'І	179
<i>Рубановська Н.В., Гордій Н.М.</i> ЗАКОНОМІРНОСТІ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ВИДІВ РОДУ <i>ALLIUM L.</i> НА ЗАХІДНОМУ ПОДІЛЛІ	184
<i>Стороженко Ж.В., Стороженко Ю.В.</i> ВИДОВИЙ СКЛАД РОДИНИ <i>BOLETACEAE</i> ТЕРИТОРІЇ НПП «ХОТИНСЬКИЙ»	190

Тарасенко М.О. УМОВИ ПРОЖИВАННЯ, ВІКОВА ТА СТАТЕВА СТРУКТУРИ ПОПУЛЯЦІЇ РАКА ВУЗЬКОПАЛОГО *ASTACUS LEPTODACTILUS* ESCH. В УМОВАХ ВБУ «БАКОТСЬКА ЗАТОКА» 195

Цицюра Н.І., Ковбасовська Н.В. РОДИНА *CUPRESSACEAE* F. NEGER У БОТАНІЧНОМУ САДУ ЖИТОМИРСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРОЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 202

Штогрин М.О., Штогун А.О., Довганюк І.Я. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ТА ОХОРОНА ТВАРИННОГО СВІТУ ЯК НЕОБХІДНА ПЕРЕДУМОВА ЗДІЙСНЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «КРЕМЕНЕЦЬКІ ГОРИ» ... 206

Якимчук Ю.В., Довганюк І.Я., Штогун А.О. ХИЖІ ССАВЦІ НА ТЕРИТОРІЇ КРЕМЕНЕЦЬКИХ ГІР 212

ЛАНДШАФТИ ТА СУСПІЛЬСТВО

Барна І.М. ЕТНІЧНИЙ АСПЕКТ ВЗАЄМОДІЇ В СИСТЕМІ СУСПІЛЬСТВО – ЛАНДШАФТ» 217

Бігняк О.П., Касіяник Л.В. ПТК МЕДОБОРСЬКОГО ТА САТАНІВСЬКО-ІВАНКОВЕЦЬКОГО ПРИРОДНОГО ЯДРА В СТРУКТУРІ ЕКОМЕРЕЖІ БАСЕЙНУ р. ЗБРУЧ 222

Вітвіцький Я.Й. ПРОСТОРОВО-ЧАСОВИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦИБУЛІВСЬКОЇ ГЕС 227

Гарбар В., Оверченко А. ПРОФІЛЬНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ГРАНУЛОМЕТРИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ РЕНДЗИН ПОДІЛЬСЬКИХ ТОВТР 234

Гриценко В.П. РІЗНОМАНІТТЯ РОЗРІЗІВ ТА БІОТИ ВЕНДУ ПОДІЛЛЯ 240

Корінний В.І., Кирилюк Л.М. РОЗВИТОК УЯВЛЕНЬ СТОСОВНО ОБ'ЄМУ ТА МЕЖ ЛУДЛОВСЬКОЇ СЕРІЇ В ДНІСТРОВСЬКОМУ ОПОРНОМУ РОЗРІЗІ СИЛУРУ 249

Кузишин А.В., Галицька І.Б. УМОВИ ТА РИСИ ОЗДОРОВЧОГО-ЛІКУВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В МЕЖАХ ЗАХІДНОГО ПОДІЛЛЯ 255

Лаврик О.Д. НАТУРАЛЬНІ ДОЛИННО-РІЧКОВІ ЛАНДШАФТИ ПОДІЛЛЯ 262

<i>Лихолат В.К., Чернюк Г.В.</i> МЕТАХРОННІ ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ ПРИРОДНИХ ПРОЦЕСІВ	268
<i>Лісовський А.С.</i> ІННОВАЦІЙНІ ВИДИ ТУРИЗМУ В МЕЖАХ НПП «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ»	274
<i>Мариняк Я.О.</i> ТУРИСТИЧНІ ПІДПРИЄМСТВА ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	281
<i>Матуз О.В.</i> ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	290
<i>Матвійчук Б.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ТЕРИТОРІЇ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	296
<i>Мисько В.З.</i> РЕКРЕАЦІЙНІ ЛАНДШАФТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ»: СУЧАСНИЙ СТАН ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ	301
<i>Олійник Р.В., Шевченко О.Г., Свинцицька А.І., Костирко І.О.</i> ТЕМПЕРАТУРНІ АНОМАЛІЇ В СУЧАСНОМУ КЛІМАТІ ПОДІЛЛЯ	307
<i>Назарук М.М.</i> ПРИРОДНІ УМОВИ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВЩИНИ)	313
<i>Новицька С.Р.</i> ПРИРОДНІ РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ: ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ	317
<i>Ситник О., Хлевнюк О., Дяченко С.</i> ГЕОТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ГАЙВОРОНСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ	324
<i>Стецько Н.П.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ	334
<i>Танасійчук О.Я.</i> ГЕОЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВОДОСХОВИЩА НА ПРИКЛАДІ С. ГОРОШОВА	342
<i>Царик П.</i> ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ ЕЛЕМЕНТІВ РЕГІОНАЛЬНОЇ ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	348
<i>Царик П.Л., Дем'янчук П.М., Каплун І.Г., Чернюк Г.В.</i> ТАКСОНОМІЧНІ РІВНІ ЗОНАЛЬНИХ ЕКОТОНІВ ПОЛІССЯ	355

Чернюк Г.В., Касіяник І.П., Матвійчук Б.В., Любинська І.Б. КОНЦЕПЦІЯ ГЕОСИСТЕМИ «ПРИРОДА-ЛЮДИНА-СУСПІЛЬСТВО»363

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОДІЛЛЯ ТА СУМІЖНИХ ТЕРИТОРІЙ

Василюк В.М. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ГАСТРОЕЗОФАГЕАЛЬНОЇ ХВОРОБИ У ОСІБ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ НА ЗАБРУДНЕНИХ ТЕРИТОРІЯХ ПІСЛЯ АВАРІЇ НА ЧАЕС У ВІДДАЛЕНОМУ ПЕРІОДІ 372

Войтишина В.В., Казімірова Л.П. МЕРЕЖА БОТАНІЧНИХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ 375

Доценко І.Б. ПРОГНОЗОВАНІ НАСЛІДКИ ВТІЛЕННЯ ПЛАНІВ ПОБУДОВИ ДНІСТРОВСЬКОГО КАСКАДУ ГЕС ДЛЯ ГЕРПЕТОКОМПЛЕКСІВ ПРИДНІСТРОВ'Я 380

Іванов Є.А., Тиханович Є.Є. ПРОБЛЕМИ ЗАСОЛЕННЯ ПРИРОДНО-ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ КАЛУСЬКОГО ГРНИЧОПРОМИСЛОВОГО РАЙОНУ 389

Кузик І.Р. ДО ПРОБЛЕМИ ОЗЕЛЕНЕННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ 396

Люленко С.О., Подзерей Р.В. ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ОСТРІВНИХ ЛІСІВ УМАНЩИНИ402

Любинський О.І., Тимчук С.С. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА406

Міронова Н.Г., Шевченко С.М., Єфремова О.О. ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА РІЧКИ КУДРЯНКА ЯК ЕЛЕМЕНТУ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ МІСТА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО414

Свиридюк Д.О., Кучинська О.П., Горбняк-Юліна Л.Т. ПАРК-ПАМ'ЯТКА САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ЧЕМЕРОВЕЦЬКИЙ»: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ЗАХОДИ ЗБЕРЕЖЕННЯ418

Тиханович Є.Є., Біланюк В.І., Іванов Є.А., Пастух Д.Р. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРУ В ГІРСЬКИХ ЛАНДШАФТАХ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ424

Царик Л.П., Логінов В.О., Чернюк Г.В. ОЦІНКА РАДІАЦІЙНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ЛАНДШАФТНИХ МІСЦЕВОСТЕЙ ЗАРІЧНЕНСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ 430

Царик Л.П., Царик В.Л. ПРО СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ НА ПОДІЛЛІ 437

Шевченко С.М., Круліковський С.В. ВУЛИЧНІ НАСАДЖЕННЯ В СИСТЕМІ ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ УКРАЇНИ 442

Янковська Л.В. ПОТЕНЦІАЛ СТІЙКОСТІ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ДО АНТРОПОГЕННИХ ВПЛИВІВ У МЕЖАХ КРЕМЕНЕЦЬКОГО ГОРБОГІРНОГО ЛІСОВОГО РАЙОНУ 447

РАРИТЕТНІ ОБ'ЄКТИ У ФОРМУВАННІ ОСВІТНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Білик Т.І., Шамало А.І., Бабікова К.О. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВНЗ ПІД ЧАС ПРАКТИК У НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКАХ 453

Дух О.І., Тимошенко О.Л., Тригуба О.В. РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДІ 457

Казанішена Н.В. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ – ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ 463

Мітрясова О.П., Васильчук О.І. ЕКОЛОГО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ МАРШРУТ ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОСВІТИ 467

Муніч Н.В., Логінова А.О. ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ НАУКОВОГО СПАДКУ ПАВЛА ТУТКОВСЬКОГО У ЗМІСТІ ШКІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ 473

Непрокін А.В., Ложкіна О.І., Садова О.Ф., Лазарева А.Л., Мойсієнко І.І., Мельник Р.П. ЕКОЛОГІЧНА СТЕЖКА «ОЛЕСЬКІВСЬКОЮ ПУСТЕЛЕЮ» В ЛАНДШАФТАХ НПП «ОЛЕСЬКІВСЬКІ ПІСКИ» ЯК НАУКОВО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ, ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ МОЛОДІ ... 480

Семерня О.М. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧОГО НАПРЯМКУ ПІДГОТОВКИ 487

Скиба Ю.А. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ АСИСТЕНІВ
(ВИПУСКНИКІВ) ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АВСТРАЛІЇ492

Чоп Ю.В. ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ БІОЛОГІЇ
ІНДИВІДУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ
ПРОЦЕСІ НА ПРИКЛАДІ ЗЕМНОВОДНИХ497

Совгіра С.О. Душечкіна Н. Ю. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА
ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО ТА ЛАНДШАФТНОГО РІЗНОМАНІТТЯ
В АСПЕКТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОМЕРЕЖІ УКРАЇНИ.....501

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....507

ЗМІСТ.....513